

Doba železná

Iron Age

Boleradice (okr. Břeclav)

„Vorlíčky“, parc. č. 3725/2.

Doba halštatská, doba laténská, časná doba laténská (LT A). Sídliště.
Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum
v Mikulově, p. o.

Lokalizace: S-JTSK: -586279, -1187551; -586334, -1187629; -586337, -1187681;
-586241, -1187675

Záchranný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou základní technické vybavenosti pro následnou stavbu rodinných domů, tedy inženýrských sítí a komunikace. Vlastní výzkum probíhal v souběhu s vlastní stavbou a sice od září do prosince 2024.

Stavba se nachází v mírném svahu orientovaném na severovýchod, a také především na jeho spočinku, odkud se otevírá široký pohled nad údolí potoka Haraska. Lokalita je známá z leteckých snímků, na kterých je možné rozeznat několik kruhových porostových příznaků. V létě roku 2009 zde prováděl sondáž prof. J. Unger (2009) a na řezu struktury se mu podařilo zachytit dvojité kruhový příkop, který interpretoval jako rondeloid (rondel). Datace však byla vzhledem k absenci materiálu značně problematická.

Stavební zábor do prostoru rondelu nezasahoval, nachází se však v těsné blízkosti. Geologické podloží je zde tvořeno sprašemi, které se vyskytují relativně mělce pod povrchem (cca 40 cm). Ve středu stavby se však nachází cca 1 m mocná terénní deprese/rýha vyplněná svahovými sedimenty. Přibližně 1 m pod vrstvami spraše je možné rozeznat pohřbenou půdu ze starších fází pleistocénu. Nadmořská výška se pohybuje od 225 m do cca 240 m.

V průběhu zemních prací se podařilo zachytit několik desítek objektů. Na základě získaného materiálu je můžeme datovat do období lengyelské kultury (viz oddíl Neolit) a dále do halštatské a laténské kultury.

Doba halštatská byla zastoupena rozsáhlou stavební jámou. Doba laténská potom dvěma chatami ($4 \times 2 \times 0,5$ m a $5 \times 5 \times 1$ m; obr. 1). Byl získán pouze obvyklý, především keramický, materiál. Metalické předměty reprezentovala neurčitelná torza želez.

Během výzkumu se podařilo odhalit část polykulturní lokality zastoupenou několika pravěkými obdobími, což dokládá oblibu tohoto místa pro osídlení. Strategická výhoda spočívá zřejmě v dobrém rozhledu do okolí, čemuž odpovídá i umístění rondelu. V současné době se však na místě nenachází vodní zdroj a celý prostor je navíc značně ovlivněn výraznou svahovou erozí.

Literatura

Unger, J. 2009: *Boleradice 2009*. Rkp. náleзовé zprávy č. j. 32/10.

Uloženo: Archiv náleзовých zpráv Ústavu archeologické památkové péče, v. v. i. DOI 10.60585/M-TX-202300220: Dostupné také z: <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202300220>.

Obr. 1. Boleradice. Objekt 504, chata z období LT A. Foto R. Bíško.

Fig. 1. Boleradice. Feature 504, a dwelling from the LT A period. Photo by R. Bíško.

Summary

A rescue archaeological excavation in the ‘Vorlíčky’ field (Boleradice cadastral area, Břeclav District) uncovered part of a settlement area from the Hallstatt and La Tène periods. One construction pit is attributed to the Hallstatt period, and two dwellings are dated to the La Tène period (Fig. 1).

Richard Bíško

Brno (k. ú. Přízřenice, okr. Brno-město)

Ul. Modřická; jižní okraj k. ú. Přízřenice, parc. č. 915/107.

Doba halštatská. Sídliště. Vertikální řez. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i., přír. č. 515/23-1 – 515/23-7.

Lokalizace: S-JTSK: -598260, -1167238; -598199, -1167250; -598211, -1167290; -598274, -1167279

Během záchranného archeologického výzkumu se podařilo zachytit okraj polykulturního sídliště. Stavba se nacházela na mírném jižním svahu na levém břehu Moravského potoka při jeho ústí do Mlýnského náhonu. Přibližně polovina zemních prací probíhala v nivních sedimentech, na druhé polovině

geologické podloží tvořila spraš, nacházející se cca 40 cm pod povrchem. Nadmořská výška se pohybovala okolo 195 m.

Jde o okraj lokality, která byla už v minulosti několikrát zkoumána (Bíško 2018; Zubalík 2020).

Několik sídlištních jam bez bližší specifikace se podařilo zachytit v základových rýhách domu situovaného nejvíce na severozápadě zkoumané plochy, která se současně nachází nejbližší výše zmiňované lokalitě. Většina zastavěné plochy však byla z hlediska archeologie negativní.

Na základě několika keramických fragmentů bylo možné objekty zařadit do období halštatské kultury. Vzhledem k omezenému prostoru v rámci zemních prací se nepodařilo zjistit více informací.

Literatura

Bíško, R. 2018: Brno (k. ú. Přízřenice, okr. Brno-město).

Přehled výzkumů 59(1), 188.

Zubalík, J. 2020: Brno (k. ú. Přízřenice, okr. Brno-město).

Přehled výzkumů 61(1), 207.

Summary

An edge of a multi-period Hallstatt site was uncovered during a rescue archaeological excavation conducted in the Přízřenice cadastral area (Brno-City District).

Richard Bíško

Bulhary (okr. Břeclav)

„Au Äcker“, parc. č. 910/4.

Časná doba laténská (LT A). Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o., přír. č. 57/2024.

Lokalizace: S-JTSK: -591898, -1202526

V průběhu záchranného výzkumu (viz oddíl Neolit) byly prozkoumány tři menší objekty a jedna zemnice, respektive sklepení domu (obj. 506). Spodní část objektu byla tvořena sérií tenkých nášlapových horizontů střídajících se s novými výmazy. V profilu i dně objektu bylo možné dokumentovat přítomnost drobných organických konstrukcí, které byly zapíchnuté do dna, či jen částečně do podlahových vrstev. Na stěnách objektu

Obr. 2. Bulhary. Časně laténský objekt 506. Foto F. Trampota.

Fig. 2. Bulhary. Early La Tène feature 506. Photo by F. Trampota.

byly zřejmé stopy původní konstrukce sestávající z velmi drobných kúlových jamek a místy horizontálních prvků. Pod úrovní podlahy byly zjištěny dva nehluboké zásobní objekty se shodnou hmotnou kulturou (obr. 2).

Hmotné nálezy sestávají z četných fragmentů časně laténské keramiky, včetně několika přeslenů, mazanice, zvířecích kostí, hliněného závaží, kostěné a parohové industrie, několika železných fragmentů a slitků, drobného fragmentu tyglíku a několika kamenných nástrojů.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

An early La Tène pit house (or cellar) and three smaller subsurface features (Fig. 2) were discovered during a rescue excavation conducted in Bulhary (Břeclav District).

Kristína Piačková, František Trampota

Holasovice (okr. Opava)

Extravilán, parc. č. 642/14.

Platěnická kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Národní památkový ústav – územní odborné pracoviště v Ostravě.

Lokalizace: WGS-84: 49.9955578N, 17.8141883E

Při výstavbě rodinného domu p. Dehnera na katastru Holasovic, na parcele č. 642/14 bylo v rámci záchranného archeologického výzkumu zjištěno polykulturní osídlení. Vedle neolitického sídliště (Hlas 2012; Marethová 2017) se podařilo zachytit i objekty, které lze přisoudit platěnické fázi kultury lužických popelnicových polí. Kromě sloupových jamek, které narušily půdorys neolitického domu, můžeme do starší doby železné datovat dvě zásobní jámy a další dva sídlištní objekty. Nálezový fond představují zlomky keramiky, v nichž lze rozeznat ploché keramické kotouče, látky (hrncovitá nádoba) s plastickými výčelnky, misky se zataženým okrajem, šálek, zdobené osudí, část miniaturní amfory nebo baňatější misky. Některé fragmenty menších nádob nesou stopy tuhování (obr. 3). U větších nádob

Obr. 3. Holasovice. Fragment tuhované misky. Foto J. Motěšícký, kresba H. Pravdová.

Fig. 3. Holasovice. Fragment of a graphite-coated bowl. Foto by J. Motěšícký, drawing by H. Pravdová.